

УПОЗНАВАЊЕ СА ГЛИНОМ КАО ОСНОВНИМ МАТЕРИЈАЛОМ ЗА МОДЕЛОВАЊЕ

-припрема глине за моделовање,врсте глине ,начини заштите од сушења,чување .Врсте алата за рад

НАСТАВНИ ЦИЉЕВИ:први и основни материјал са којим ће бити од почетка до краја свог студирања је глина..Студенти уче како да набаве глину припреме је за рад(да је издробе ,квасе ,припреме и чувају током рада од сушења).Упознају се и са начином вертикалног моделовања помоћу упознавања са прављењем конструкције за држање глине од метала и дрвета у комбинацији са жицом ,дрвеним крстићима итд.Студенти добијају примере на који начин се ради конструкција за портрет,велике рељефе,разуђене форме.Демонстрација рада на конструкцији за портрет и припреми глине.Задатак припрема скице за орнаменталну бордуру у глини(плитки рељеф)

Први и основни материјал за моделовање са којим се студенти вајарства и треће димензије сусрећу током свог школовања и читавог професионалног рада је глина. Стицање осећаја за облик и форму моделовањем у глини је основни начин рада са студентима током читавог школовања.Карактеристика рада на црквеним објектима од којих су многи ван урбаних целина захтева упознавање са начином набавке глине ,пречишћавања ,начина складиштења итд.

Набавка и припрема и чување глине:

Без обзира на место рада количина глине која је потребна за рад се набавља у најближој циглани,без обзира на степен чистоће и начин прераде.Најбоље је узети готов свеж производ са траке,нпр.гитер блок,изломити га на мање комаде и слагати-набијати у пластичне џакове које треба завезати.Таква глина је у већини случајева садржи у себи примесе ситних каменчиће,честица угља,ситног песка ...Техника пречишћавања такве глине је следећа:потапање глине у воду и њено превођење у течно стање мешањем,затим претакање глине у другу посуду кроз сито и на крају пошто се глина слегне одлије се вишак

воде и сачека да се глина просуши до влажности која је потребна.Ако је потребно поступак треба поновити.Тако пречишћена глина је спремна за моделовање.

Припрема суве глине креће од дробљења глине мацолом или неком другом алатком до гранулације мање од 2.цм..Тако издробљена глина се сипа по фазама у пластичне цакове квасећи по мало сваки слој .Сада се глина не потапа она се кваси” кроз шаку” само онолико колико је потребно да промени боју из сувог у влажно.Цакови се везују и већ после 24.сата тако навлажена глина може да се премеси и спремна је за рад или складиштење.

На уметничким школама глина се складишти у зависности од простора,у атељеима и ван атељеа.У атељеима је највише у металним бурадима у које се складишти у свежем стању,набијајући и квасећи ,а на крају се херметички затвара поклопцем или најлоном који се везује.Ван атељеа чува се велика количина глине која се набавља за рад студената у посебним базенима за глину, а то су правоугаони базени дубине 1,5-2.м чији су зидови бетонирани док је дно земља(оно се не бетонира).Такви базени се не прекривају осим са најлоном глина у њима.

Конструкције:

Класичне вајарске конструкције за велики, мали акт, су у комбинацији покретних металних делова који могу да се померају по вертикали и хоризонтално(сл.1.) и дрвених делова везаних жицом и на које су везани крстићи који држе набачену глину.Конструкција је потребно да прати облик и форму .Снага конструкције се одређује у зависности од величине ,количине глине која ће се користити,разуђености облика ...Конструкција за портрет је са правоугаоним дрвеним постољем и једном вертикално учвршћеним стубићем величине портрета .На врх стубића је закуцан јачи ексер са кога се спуштају жице са крстићима.

Конструкције у црквеној уметности везане су највише за плошну форму. Вертикалне конструкције се раде од спојених дасака (ако је потребно ојачање користе се метални профили)са фиксираним крстићима који носе глину(сл.2).На крстиће који су увезани танком жицом и причвршћени ексерима за дрвену конструкцију набацује се глина у облику лопти од глине које ће држати вертикално набачену глину.Остали део глине се набацује између лопти и сједињује се са њима(сл.3 и сл.4.).Сједињавање и грубо равнање се врши дрвеном летвом(сл.5 и сл.6). Пре фиксирања крстића и набацивања глине потребно је даску прекрити најлоном или танким целофаном и тако начинити изолацију

.На тај начин дрво неће упијати влагу из глине.Ако нема услова крстиће ,ако је рељеф плитак потребно је слагањем –упуштањем дасака обезбедити вертикално држање глине. Набачену глину је потребно фино уравњати и уједначити дебљину(сл.7.).Одржавање влажности глине у раду изводи се повременим натапањем водом , прскалицама. Глина се од сушења штити влажним чаршафима ,нарочито ако је велика површина формата у питању. Делови који се не раде прекривају се влажним чаршафима и повремено се натапају. По завршеном дневном раду глина се прска ,прекрива влажном тканином и најлоном којим се добро обмота и на тај начин спречи циркулација ваздуха.Тако заштићена глина од исушивања може стајати и до 10-так. дана. Може се одржати влажност потребна за рад , без појаве пукотина на на њој.

Слика 1

Слика 2

Слика 3

Слика 4

Слика 5

Слика 6

Слика 7